

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version: Martikainen, S. & Cullen, K. (2018) Uusi yksinkertainen ja kätevä Excel-pohjainen työkalu riskienhallinnan kehittämiseen. Turvallisuus & riskienhallinta 6, 34-35.

Teksti **Soili Martikainen** ja **Kaisa Cullen**

Artikkelin kirjoittaja tekniikan tohtori Soili Martikainen toimii Laureassa yliopettajana. Kaisa Cullen on filosofian maisteri, turvallisuusalan tradenomi ja turvallisuuskonsultti.

Uusi, yksinkertainen ja kätevä Excel-pohjainen työkalu riskienarvioinnin kehittämiseen

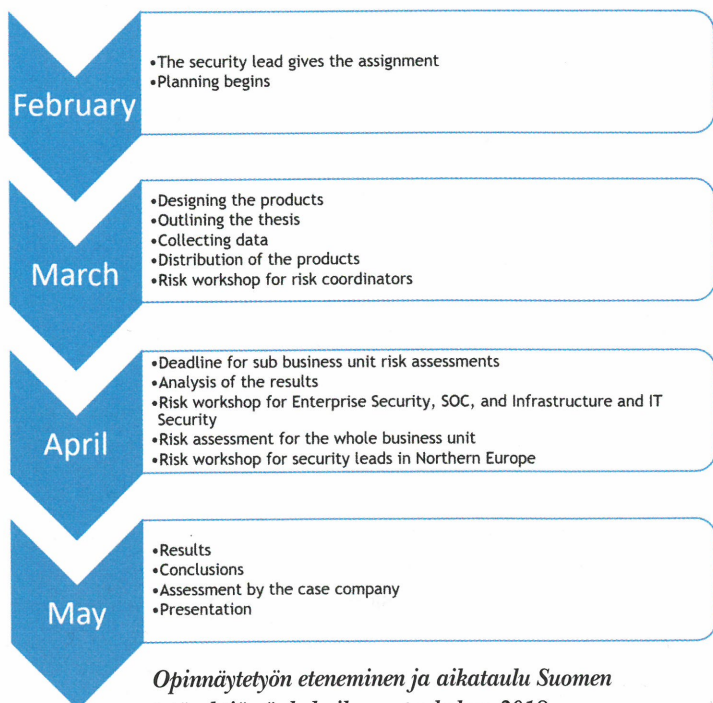
Kaisa Cullen on Laurea-ammattikorkeakoulun opinnäytetyössään kehittänyt monikansallisen it- ja liiketoimintakonsultointiyhtiön Suomen tytäryhtiön tarpeisiin tehokkaan ja helppokäyttöisen riskien arviointityökalun. Se auttaa yritystä suojaamaan arkaluonteisia ja kriittisiä tietoja, kriittistä liiketoimintaympäristöä, fyysistä pääomaa, tiloja ja henkilöstöä. Kehitystyö lähti käyntiin yrityksen konsernitason riskienarviointityökalusta, jota Cullen lähti kehittämään ja jalostamaan Suomen tarpeisiin.

Security risk universe (weighted average)	Likelihood	Impact	Velocity	Risk Level
4.1 Protecting sensitive and critical information [IS1]	3	3	Medium	Low
4.2 Protecting critical business infrastructure [IS3]				
4.3 Safeguarding physical assets and facilities [PH2]				
4.4 Protecting people [WO1]				

4.1 Protecting sensitive and critical information [IS1]							
Threat to Security	Threat	Vulnerability	Likelihood	Impact	Velocity	Weight	Risk Level
Equipment, media, documents theft/loss	4	3	4	3	Low	3	Moderate
Human error	4	1	2	2	High	2	Low
Hacking, system sabotage or system intrusion (e.g. APT)	3	3	3	2	High	3	Low
Insider threat	5	5	5	1	High	2	Low
Malware	4	2	3	4	High	3	Moderate
Sniffing or tampering communications	5	2	3	1	Medium	2	Very low
Social engineering attack	2	3	2	5	Medium	3	Moderate

Uuden työkalun mallisivu.

Weighted average	
Likelihood	3
Impact	3
Velocity	Medium
Risk Level	Low

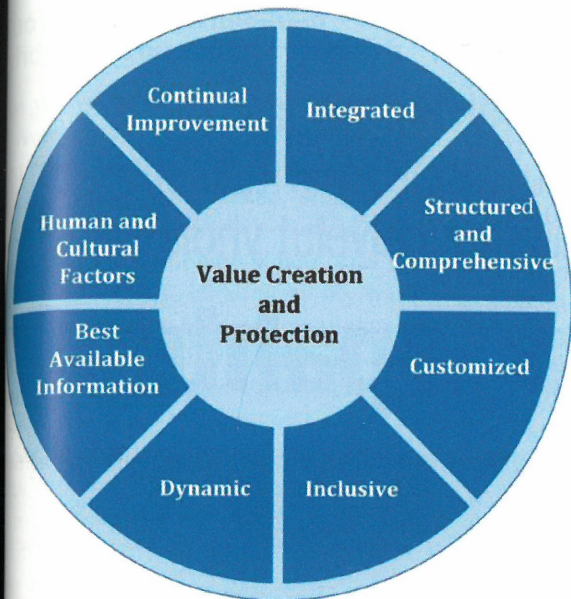
Kaisa Callenin mukaan kokonaisvaltainen riskienarviointiprosessi pitäisi saada koko organisaation käyttöön.

Kaisa Cullenin opinnäytetyön tavoite oli saada aikaan selkeä riskienarviointityökalu, jota monikansallisen yrityksen Suomen riskikoordinaattorit voisivat käyttää aiempaa tehokkaammin riskien arvioinnissaan. Lisäksi Cullenin tavoite oli tuottaa aiempaa tarkempia riskien arviointituloksia.

Tavoite oli myös, että riskienarviointityökalu olisi käyttäjään ohjaava, jotta muutkin kuin riskikoordinaattorit osaisivat työkalua käyttää.

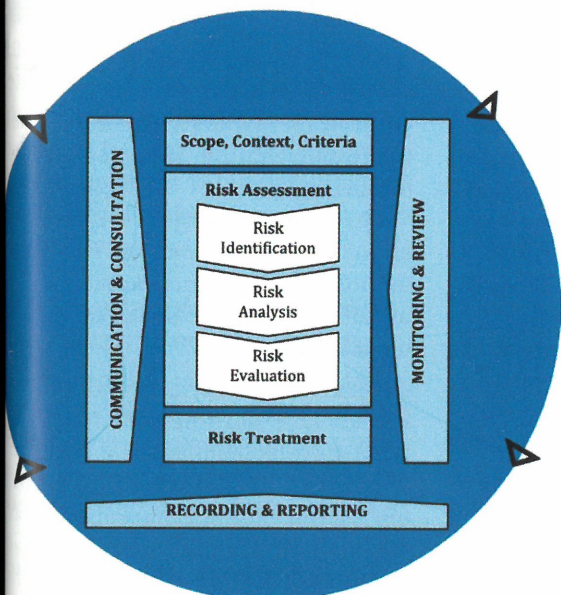
Merkittävä haaste opinnäytetyön kehitysprojektissa oli esimerkiksi se, että Suomen tytäryhtiössä käytössä olevaan konsernitason riskienarviointityökaluun ei voinut lisätä uusia ja paikallisesti tunnistettuja riskejä. Suomen tytäryhtiö toivoikin ratkaisua juuri tähän ongelmaan.

Hyvän riskienhallinnan periaatteet (ISO 31000:2018, 8).

Riskienhallinnan kehys (ISO 31000:2018, 9).

Riskienhallinnan prosessi (ISO 31000:2018, 16).

Tytäryhtiö toivoi lisäksi riskeihin liittyvien laskutoimitusten olevan automaattisoituja, ja arviointityökalun rakenteen olevan sellainen, että virheellisen käytön mahdollisuus jäisi mahdollisimman pieneksi.

Tulokset tulisi esittää selkeästi värien ja yhteenvetotaulukoiden kautta.

Työpajojen kautta liikkeelle

Tytäryhtiön Suomen turvallisuuspäällikkö ryhtyi helmikuussa 2018 ohjaamaan Kaisa Cullenin työtä työpajojen kautta. Työpajoissa oli mukana riskikoordinaattoreita, it-asiantuntija ja kyberturvallisuusasiantuntija.

Työkalua kehitettiin ja ideoitiin yhteistyössä muutaman kuukauden ajan.

Huhtikuussa oli konsernin Pohjois-Euroopan turvallisuuspäälliköiden kokous, jossa suomalaiset esittelivät uuden työkalunsa ja uudistetun riskiprosessinsa tuloksia. Malli sai kiitosta.

Työkalu ohjaa sarakkeidensa täyttöä, virhemahdollisuus minimissä

Opinnäytetyön tuloksena syntyi kaksi produktia: englanninkielinen Excel-pohjainen riskienarvioinnin työkalu ja suomenkielinen pikaopas.

Cullenin kehittämä Excel-pohjainen työkalu ohjaa automaattisesti sarakkeiden täyttöä, tietojen jäsentely on selkeää ja laskutoimitukset on automaattisoitu. Lisäksi solut on lukittu, jos niitä ei ole tarkoitus muokata.

Taulukossa käytetään värejä, ja tulokset kootaan automaattisesti yhteenvetotaulukoihin. Sivun 35 taulukossa on esitetty valmiin työkalun mallisivu.

Työ sai positiivista palautetta

Kaisa Cullen on saanut työkalustaan positiivista palautetta: Työkalua on yksinkertainen käyttää, ja siinä on selkeä rakenne. Uusia, tunnistettuja riskejä voidaan lisätä taulukkoon. Virheellisen käytön mahdollisuus on estetty niin pitkälle kuin se on mahdollista. Suomenkielinen opas sisältää ytimekkäät kuvaukset uhkista ja keinoja niiltä suojautumiseen. Oppaassa on lisäksi pohdintaa tukevia kysymyksiä. Arviointityökalu soveltuu myös muille riskilajeille.

Viisi merkittävää havaintoa

Kaisa Cullen teki opinnäyteprojektissään myös ainakin viisi merkittävää havaintoa: Riskikoordinaattorit voisivat hyötyä riskienhallintakoulutuksesta ja kehittää koulutuksen avulla riskienarviointiprosessejaan. Eri liiketoimintayksiköittäin välillä olisi tarvetta yhteistyölle. Työpajoja ei pyydetä omaehtoisesti, joten pitäisikö työpajoihin osallistumisen olla pakollista. Kokonaisvaltainen riskienarviointiprosessi pitäisi saada koko organisaation käyttöön, jotta riskien tunnistaminen etenisi alhaalta ylimpään johtoon asti. Suomenkieliseen oppaaseen voitaisiin kirjoittaa riskienhallinnan periaatteista, eikä ainoastaan uhkista ja niiden suojautumisen keinoista.

Opinnäytetyön johtopäätökset

Opinnäytetyö osoitti, että monikansallisen yrityksen kannattaa muokata kansallista riskienarviointiprosessiaan ja työkalujaan sellaiseksi, että ne palvelevat parhaiten tarkoitustaan.

Kansallisen ja konsernitason riskienarviointityökalun on kuitenkin oltava yhteensopivia, jotta tulokset on helppo siirtää työkalusta toiseen. ■

Lisätietoa opinnäytetyöstä ja uudesta riskienhallintatyökalusta antaa Kaisa Cullen, kaisa.cullen@gmail.com, puh. +358 50 3028 203

Lähde:

Cullen, K. 2018. Development of Security Risk Assessment in an IT and Business Consulting and Outsourcing Company. Turvallisuusala. Laurea-ammattikorkeakoulu. Viiattu 31.10.2018. <https://www.theseus.fi/handle/10024/148865>